

Historien om Kirsten og Peter Larsen, U.S.A.

En dag i slutningen af maj 1998 modtog Gørdings sognepræst Rikke Ågård et brev fra Martha Christine Hengesteg (født Larsen) fra Portland i Staten Oregon U.S.A. Martha fortæller i sit brev, at hun er barnebarn af Kirsten Marie Hansen, født i Hessellund 18-6-1859, samt af Peter Nissen Larsen, født i Hessellund 18-12-1853, og at hun sammen med sin mand har planer om at komme til Gørding i september. De ville derfor gerne have nogle oplysninger om eventuelle slægtninge i Danmark, samt om stederne hvor hendes bedsteforældre var født og havde boet.

Ejler Nielsen fra Gørding Sognearkiv bliver sat på sagen, og finder ud af at Kirsten Marie Hansen er født på nuværende Hessellundvej 4, (Grethe og Jens Boysens gård) og Peter Nissen Larsen er født på nabogården Hessellundvej 9, (Tove og Carl Jensens gård), ligesom Ejler udreder navne på nulevende slægtninge her i Danmark, og i særdeleshed i Gørding. Midt i september besøger Martha Christine og hendes mand Peter Hengesteg Gørding, og Gørding Præstegård hvortil sognepræst Rikke Ågård også inviterer herboende slægtninge, samt Ejler Nielsen og flere fra Gørding sognearkiv. Ejler Nielsen har siden udvekslet mange breve og e-mail med Christine og Peter Hengesteg, men da Ejler Nielsen ikke forstår engelsk, foregår korrespondensen ved, at når Ejler modtager en e-mail fra Amerika, sender han den straks videre til sit barnebarn, som oversætter og sender mailen tilbage til Ejler, og når Ejler igen sender, må det også en tur over til hans barnebarn.

I en bog som er udgivet i U.S.A. som hedder „Skagit” og fortæller om nybyggerne ved Skagit floden i staten Oregon har Kirsten Larsen f. Hansen fortalt en spændende beretning om sig selv og hendes mands livsforløb, beretning som nu følger er ud fra original beretning :

Crestine og Peter Hengesteg fra Portland i Hengesteg Staten Oregon U.S.A. foran Gørding Præstegård. Fotograf Ejler Nielsen

Katrine Rahr Sørensen Gørding. Chrestine

Else Pedersen Fredericia. Tre trækusiner. Alle efterkommere efter Else og Hans Nielsen Hessellund

Kirsten Marie Hansen Larsen's erindringer.

Jeg er født den 18. juni 1859 i Hessellund – en lille landsby. Min far (Hans Nielsen) havde en dejlig gård der, og jeg havde en lykkelig barndom.

Det jeg husker længst tilbage, var den tyske krig, hvor de invaderede Danmark og tog Slesvig. Min far blev beordret ud med sine heste for at fragte ting for tyskerne. Engang kom han hjem med et par små træsko til mig. Vi måtte have tyske soldater boende hos os. Det var flinke mennesker, og jeg havde det sjovt med dem. De lavede selv mad, og den var anderledes end vores. Mor var meget vred ind i mellem, for de skulle bruge vores komfur, men det nyttede ikke noget – vi skulle huse dem. De kunne finde på at sætte mig op i deres oppakning og sige, de ville tage mig med til Tyskland. Det havde jeg ikke noget imod. Jeg har altid gerne villet rejse – jeg var omkring 4 år. Så kom det store slag. Mere end 1000 af vores soldater blev dræbt i løbet af en time, 600 ligger begravet i en grav – åh det var så grusomt. Der blev sluttet fred og de drog bort. Far kom hjem og alting kom i den vante gænge igen.

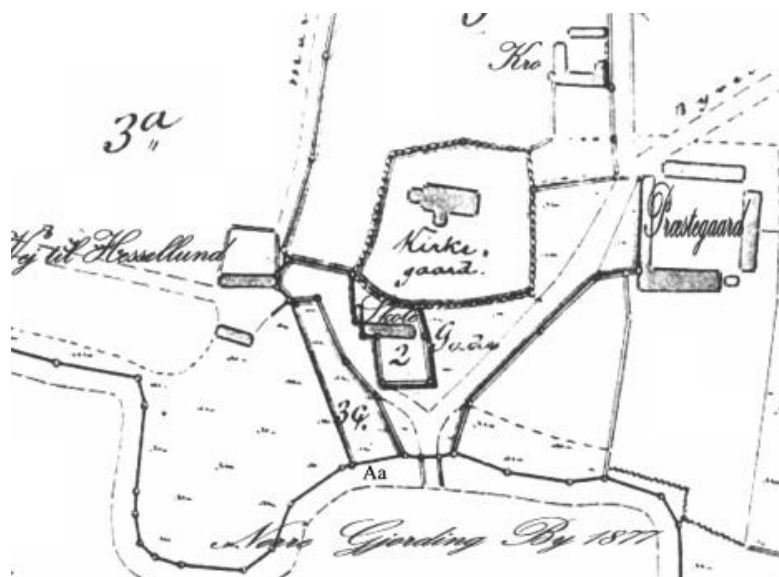
Vi var 4 børn. Jeg er 3 år yngre end min ældste bror – præcis på dagen. Da han fyldte 10 og jeg 7 skulle vi holde en stor fest med alle nabobørnene. Mor havde travlt med at bage noget godt, jeg lå stadig i min seng og legede med min lillesøster, da der opstod ildebrand. Huset stod i flammer. Det var skrækkeligt. Far og naboerne fik nogle ting ud, men det var jo den 18. juni, og alt var så tørt. Vi havde ikke meget tøj på. Jeg syntes det var sjovt, da naboerne kom og gav os noget tøj, og det vi tog passede ikke. Jeg husker særligt et par hvide strømper der var alt for store.

Far og mor fik travlt med at lave planer for at bygge et nyt hus. Det skulle være pænt. Jeg sagde, at sådan og sådan skulle det være, indtil min far sagde, at nu måtte jeg stoppe, at jeg bare var hans lille „Tot” (det var mit kælenavn), og at jeg ville få mere end jeg kunne ønske mig engang. Vi drømte ikke om, at jeg skulle rejse så langt efter det. Vi fik bygget et dejligt hus og vi børn syntes alt gik fint.

Så kom september og hermed mit første år i skolen. Jeg kunne gå til skole på 10 minutter, og der var masser af børn fra vores landsbyer. Jeg kunne med det samme godt lide læreren. Han skulle undervise 2 af sine egne børn. Jeg havde lidt ondt af dem, for han behandlede dem mere strengt end os andre. Det blev vinter, og vejen blev helt mudret, så vi måtte gå i vores træsko. Der var så meget mudder, at jeg en aften sad fast og ikke kunne få mine træsko op. Jeg råbte og skreg, men de andre børn løb bare videre og grinede. Min bror var også med. Til sidst kom vores nabosøn Peter dog tilbage, og fik mig fri og bar mig hjem. Han sagde, at jeg skulle lægge armen om hans hals, så han nemmere kunne bære mig. Han var 12 år, og har været min helt lige siden. De andre børn drillede os, men jeg kunne lide det, han var min store dreng, og vedblev at være det hele livet. Skolen sluttede, og han blev hjemme hos sin far og lærte at smede. Det klarede han fint. Da han blev 18 blev han indkaldt til soldat, som man blev det i Danmark dengang. Han var der i 2 år. Jeg så ham ikke så ofte, men husker dog en søndag, hvor han tog en pige med hjem og folk sagde, at han skulle giftes med hende. Ih vor jeg græd. Jeg var kun 12 år, og jeg ønskede bare, at jeg havde været en stor pige. Sjovt at man kan føle sådan. Jeg havde haft i mit hoved, at jeg skulle være hans pige, og jeg kunne ikke blive voksen hurtigt nok. Næste gang han kom hjem sagde han, at han ikke havde nogen pige mere.

Jeg sluttede i skole, da jeg var 14. Jeg var en af de dygtigste i min klasse. Næste sommer skulle jeg gå til præst for at blive konfirmeret, og jeg elskede det år – jeg var så lykkelig. Vi havde små sammenkomster i landsbyen, hvor vi dansede, og jeg dansede med min store Peter og var lykkelig.

Så sendte min familie mig væk, for at jeg skulle lære at sy. Jeg kom hjem i weekender. Min Peter kom mig i møde på grusvejen og fulgte mig hjem. Det syntes jeg var dejligt. Der gik 2 år. Så holdt smeden et stort og flot fødselsdagsselskab for et af børnene og stor middag og dans hele natten. Der bad Peter mig gå med ud i haven, og han spurgte, om jeg ville gifte mig med ham. Han spurgte om jeg elskede ham, og jeg sagde, at jeg havde elsket ham lige siden han trak mig op af mudderet. Han lo og lo og sagde, at han var glad, og jeg var lykkelig. Nå, han fortsatte med at smede, og jeg med at sy. Min far købte mig en symaskine, en lille en, som jeg kunne have under armen, og jeg tog ud med den og lavede gode forretninger og morede mig dejligt. Somme tider var det karlene, der hentede mig i hestevogn. Omsider, da min Peter var 24 og jeg 18, havde han mistet tålmodigheden og ville giftes. Mine kære forældre syntes jeg var for ung, men måtte bøje sig, for de kunne lide min Peter, så det var i orden.

Billede ovenfor viser hvor gl. skole m.m. lå.

Billede t.v. Kirsten Marie f. Hansen og Peter Nissen Larsen

Far fik travlt nu. Han gav os et stykke land og byggede et dejligt hus, og min Peter byggede en smedje. Alt var nyt og fint, men jeg må ikke glemme at fortælle om vort bryllup. Det var stort og må have kostet far en masse penge, men han sagde, at det ville han gerne give til sin lille „tot”- hans kælenavn til mig. Jeg elskede min far og mor, det var dejlige mennesker. Der var inviteret 80 mennesker til brylluppet – mest slægtninge – og det varede i 2 dage. Mor lejede en kone i en uge til at bage og kokkerere og forberede ting, åh det var en dejlig tid, og jeg var den store. Folk spurgte mig, om jeg ville have tingene på den ene eller den anden måde. Jeg var aldrig blevet spurgt om min mening før. Så oprandt morgenen for vort bryllup – grå og tåget – det fik mig til at græde. Jeg var også nervøs ved at skulle giftes, men min Peter kom, og det klarede op. Han sagde, jeg skulle lægge min arm om hans hals, og han holdt mig tæt ind til sig, som ville han bringe mig tryk gennem livet. I kan se, jeg var bare et barn. Jeg bad til Gud, at han ville passe på os, og det blev sandelig et storm fuldt liv. Nå tilbage til brylluppet. Vi skulle gå til kirken parvis 2 og 2 med hinanden under armen – Peters far og mor og min far og mor fulgte os. Jeg havde 6 brudepiger og

Peter havde 6 svende, der fulgte ham. De kom ridende og spillede musik – bryllupsmarcher. De kom tilbage, bukkede for os og tog hatten af, og så galopperede de tilbage igen. Det var fantastisk og solen begyndte at skinne. Vi kom ind i den smukke lille kirke, og der var vores skolelærer og vores præst, som havde konfirmeret os begge. Da ceremonien var forbi, kom alle og lykønskede os. Vi marcherede hjem igen i solskin og alle var glade. Middagen var klar, og der stod lange borde overalt – selv i laden – og alt var pyntet med blomster. Det var den 18. september. Da middagen var overstået, blev bordene taget ud af vores store stue. Så begyndte musikerne at spille, og vi sang en sang om ægte kærlighed, og så ville folk danse. Jeg dansede mig næsten ihjel den nat. Ved dag gry gik min Peter og jeg hjem til vores nye hus, og der var et hav af gaver. Jeg vil ikke forsøge at fortælle om dem. Vi mødtes alle igen næste eftermiddag, fik en stor middag igen med resterne, og så mere musik, sang og dans til omkring kl. 2 om natten. Sådan plejede man at gøre ved bryllupper i de bedre familier i Danmark.

Vi flyttede ind i vores nye hus og hverdagen begyndte. Min Peter arbejdede og hammerslaget på ambolten var som musik i mine ører. Vi fik en ko og lavede selv smør og vi var meget lykkelige. Men så kom min Peter til skade. Han fik et stykke jern ind i knæskallen og knæet svulmede op, så han ikke kunne arbejde. Han måtte hyre en mand til at gøre arbejdet. Han havde så mange smerter og måtte gå til lægen, og få det stykke jern taget ud af knæet. Han havde det stadig ikke godt og fik en slags feber, og måtte beholde den mand, der arbejdede for ham, og alt gik ned af bakke, men til sidst kom vi oven på igen. Næste år blev vores første barn født, men døde kort efter. Jeg var så syg, og var lige ved at dø. Næste år fik vi en lille dreng. Han var vores store glæde.

Hessellundvej 2. Kirsten og Peter Larsens første hjem fotograferet fra syd. Der har oprindeligt været lidt stald i den vestre ende. Smedjen har ligget som et selvstændigt hus. Foto ca. 1938

Hessellundvej 4. Kirstens hjem med stuehus fra 1866, og udsigt over den smukke ådal. Peters hjem lå ca. 200 m. længere til højre. Foto ca. 1964

Min Peter blev nu utilfreds med folk, havde masser at lave, men havde svært ved at få pengene ind, så han besluttede at tage til byen for at få lønnet arbejde. Jeg kunne godt lide at komme ind til byen, for at se mere af verden. Jeg var altid rastløs. Vi fik endnu en dreng. Så lærte vi nogle mennesker at kende, som havde planlagt at tage til Amerika, og det gik os i blodet – at tage til Californien og grave guld. Vi solgte vores smukke hus, vores første hjem, som min far havde givet os. Vi brugte halvdelen af pengene til at rejse til Amerika for, og lod resten blive hjemme i banken. Vores forældre var meget kedede af, at vi ville rejse, men når man er ung, har man ingen frygt. Jeg har altid haft den barnlige tillid til, at Gud vil passe på os, hvis vi beder ham om det. Jeg havde min Peter og vores 2 små sønner – min store glæde – og vi var ikke bange. Vi forstod ikke et ord engelsk, men vi medbragte en bog med dansk på den ene side og engelsk på den anden og begyndte at studere. Men, men, der var problemer forude. Min Peter købte billetter. Vi skulle med tog til Hamburg i

Tyskland for at komme med det store skib. Der var 900 emigranter og det var fuldt. Vi var 23 der ikke var plads til, så de satte os på en lille fragtdamper til Antwerpen. Der måtte vi vente i 3 dage på et stort skib. Selskabet betalte vores udgifter. Vi havde det fint, så masser af nye ting. Jeg havde aldrig før set så store huse, som de havde der. Vi fik tiden til at gå med at studere. Men hvor var det svært. Endelig kom vores skib, men det var kun et lille skib, som tog bade fragt og passagerer. Der var 200 passagerer. Vi burde have været rædselsslagne nu, men vi overlod os i Guds varetægt. Det tog 17 dage og tiden gik langsomt. Min Peter var meget syg. Men han kom over det og børnene og jeg havde det fint. Vi havde 4 køjer, så vi havde masser af plads. Men al den jammer og elendighed vi så og hørte. Vi var alle i et stort rum.

Nå det var vidunderligt at sætte foden på fast grund igen. Vi kom ind til Castelgården, hvor tolderen rodede rundt i alle vores ting og ødelagde nogle af vores værdigenstande. Jeg var lige ved at græde. Jeg sagde til min mand, at vi hellere måtte rejse hjem igen, men han fandt et hotel og vi blev vasket, - det var hvad vi trængte til. John og Louis var så søde. Jeg tror, de syntes det var spændende. Nå, vi faldt i søvn - vi var trætte, men da vi vågnede, kriblede og krablede det rundt på os. Min Peter sagde, det var væggelus. Jeg havde aldrig set det kryb før, men Peter havde set dem, da han var soldat i Danmark. Krybene bed os, og vi fik store røde knopper, og det var så varmt der i New York i august. Vi blev der i den elendighed i 2 dage. Peter ville prøve at finde en af sine venner i Brooklyn. Jeg brød mig ikke om at lade ham ude af syne. Han er en temmelig stor fyr at miste. Han talte ikke sproget, og der syntes ikke at være nogen, der talte vores sprog, men han var en stærk og tapper fyr, min Peter. Jeg havde det elendigt, til jeg så ham igen. Han fandt ikke sin ven, så vi gjorde os klar til at forlade New York's væggelus og støj. Vi tog ud til New Jersey til en by ved navn Pumpton. Der fandt vi vores venner, og jeg græd af glæde. Vi slog os ned der, lejede et hus og min Peter fik arbejde der i en forretning, og det så alt sammen ganske lovende ud. Men så fik vi alle malaria og var temmelig syge, men min Peter måtte gå på arbejde alligevel. Vi havde ikke mange penge tilbage. Vi tog kinin og fik det omsider lidt bedre.

En dag kom der en repræsentant og stillede en symaskine i vores hus. Jeg prøvede at fortælle ham, at jeg ikke havde nogen penge, men han efterlod den alligevel, og jeg kunne sy. Jeg gik over til vores venner og de sagde, at vi hellere måtte give ham pengene, hvis jeg var glad for maskinen. Det gjorde jeg så. Jeg fik travlt og syede for vores venner og nogle andre. I mellemtiden opfangede vi noget af sproget. John, vores ældste dreng, lærte hurtigt. Men den ulidelige varme i august. Næste forår fik vi en lille pige, og vi var så lykkelige. Feberen generede os stadig, så vi besluttede at drage mod vest til Illinois. Vi skrev til vores venner der, og de sagde at vi skulle komme derud.

Da vores lille pige var 2 måneder gammel, tog vi af sted, men den tur var noget af det værste. Jeg havde ikke været stærk, siden min lille pige var blevet født. Jeg blev syg, og min lille pige blev syg på grund af mangel på næring. Vi kunne ikke få noget at spise udover vores frokost, som vi tog med os. Det tog 3 dage at nå en by ved navn Sydney i nærheden af vores venner. Jeg var så syg og varmen var forfærdelig i juni. Jeg ønskede, at jeg aldrig var kommet til Amerika. Jeg savnede min familie. Jeg var 24 og min kære Peter 30. Vores venner kom og hentede os med et spand muldyr og en stor kornvogn. Jeg prøvede at komme op på sædet, men det var for højt for mig med babyen på skødet, så jeg satte mig ned i bunden af vognen. Vejen var fuld af huller på grund af tørken, og det var ved at tage livet af mig og min lille pige, men Gud holdt hånden over os, og vores venner var så venlige imod os, og vi fik hvilet ud. Vores venner havde lejet en farm. De havde en ko og nogle høns og en stor kornmark. De solgte kornet om efteråret og fik derved penge til at leve for. De havde et fattigt lille hus. Det regnede ned gennem taget. Somme tider måtte vi holde en paraply over os. Vi havde det dejligt der. Når vi tog ind til byen for at få forråd, sad muldyrene fast i mudderet, og det tog os lang tid at komme hjem. Pionerlivet er fuldt af eksperimenter.

Min Peter brød sig ikke om at være der. Han ville arbejde i en smedje, så han tog toget til Pullman og var heldig at få arbejde der. Det var tæt på jul, og sikken en vinter i Illinois. Sne 4 fod dyb. Vi måtte bruge brunkul der, og alt blev sort. Jeg boede der alene i en lille hytte 4 miles fra vores venner med 3 små børn, som græd og kaldte på deres far. Omsider fik jeg brev om at gøre mig klar til at komme. Det var koldt. Jeg fik min nabo til at age os til Sydney på en slæde. Det var solskin og sneen glitrede. Vi lå nede i noget hø mellem vores ejendele. Somme tider undrede jeg mig over, hvordan vi klarede det. Mine raske drenge klagede aldrig. Vi havde det sjovt på den slædetur. Vi kom til depotet og måtte rejse videre med en godsvogn til en anden by, hvor vi kom med et rigtigt passagertog til Pullman. Gud passede på os. Jeg syntes, at han altid var med os og lagde tingene tilrette for os. Min Peter hentede os og det var vidunderligt for os at se ham igen, og have hans beskyttende arme om os igen. Det var så koldt den nat vi kom hjem til det hus, han havde lejet til os. Hans ører var frosne, så vi måtte bruge sne til at tø dem op. Vores lille pige var ikke særlig stærk, men det virkede, som om hun havde det meget godt. Jeg nød at være i byen igen, og vi var lykkelige i vores familiekrede igen. Nu talte vi bedre og forstod, hvad folk sagde til os. Jeg skrev breve til vores kære forældre og venner i Danmark og fik mange igen. Det hjalp noget.

Nu fik jeg travlt med at indrette et hus igen. Pullman var en smuk by med murstenshuse, træer og blomster langs gaderne og græsplæner. Det blev passet af Selskabet. De ejede alt der, men det var kun godt. Vi fejrede jul der og fik nogle venner. Det gik godt indtil maj. Så blev min kære mand meget syg og kunne ikke arbejde i 2 måneder. Vi blev så fattige, vi havde rejst så meget. Jeg tog 2 logerende ind. Det hjalp lidt, men med læge og alting var det vanskeligt. Men vi havde dog endnu ikke oplevet det værste. Vores elskede lille Mary blev syg med falsk strubehoste, og døde i løbet af 36 timer. Det var næsten mere end jeg kunne klare - og med en syg mand. Vi måtte sende bud efter vores sidste penge i Danmark. Så fik vi orden på tingene igen. Min Peter begyndte at arbejde igen, og vi fik et større hus, og jeg tog masser af logerende ind. Jeg ansatte en pige til 2.1/2 dollar om måneden. Hun var lige kommet fra Danmark og skulle lære at tale engelsk.

Tiden gik hurtigt, der var masser af arbejde og morskab. Jeg fik endnu en søn - havde ønsket mig en datter, men Gud ved bedre. Vi havde ham kun i 7 måneder. Så blev de alle syge af mæslinger og han døde af meningitis. Han blev syg om aftenen og var død om morgenen. Vi havde 2 læger hele natten. Det var så hårdt for en far og en mor at se det lille kære barn lide.

Vi blev i byen i 4 år. Så blev min mand rastløs, og han ville drage længere mod vest sammen med nogle af vores logerende. Der skulle være større muligheder der og bedre klima. Der var ingen hårde vintre og ingen hede somre, så min mand og 3 af vores logerende drog til Tacoma. De breve jeg fik fra min Peter var om bjerge og søer! Han kom der i maj. Der var smukt. Det var det bedste sted i verden. Han fik arbejde ved jernbanen. Jeg gjorde mig klar til at flytte. Solgte eller gav alle vores møbler væk, ellers kunne vi ikke flytte. Jeg var blevet ekspert i at pakke og flytte selv. Min søster var kommet til Amerika sommeren før og var blevet gift, så hun hjalp med noget. Det var hårdt at forlade min søster, og mine mange venner for at rejse ud til fremmede igen, men jeg var altid lykkelig for at rejse. Jeg kunne se noget bedre forude. Vores ældste dreng John var 9 år Louis var 7. De hjalp mig på mange måder og de talte om deres far, og om hvornår de ville få ham at se, og om at tage ud og sejle på søerne. Det tog os 3 dage at rejse fra Chicago til Tacoma, og der var far. Han havde lejet et dejligt hus i udkanten af byen. Tacoma var ikke særlig stor dengang, og vi fik plads til en ko. Vi kunne drikke al den søde mælk. Jeg indlogerede de 3 fyre, som var rejst vestpå med min mand. Det gik os godt i 1. år og vi fik sparet 300 dollars sammen. Jeg ville gerne have købt en hel masse, men min mand og en mand ved navn Miller havde fået lovning på noget regeringsjord med tømmer, og da min mand ikke var særlig glad for sit arbejde - for meget ævl og

vrøvl, og ikke nok frisk luft, havde hele tiden hovedpine - tog han og hr. Miller af sted op til tømmeret og bjergene. De rejste i 3 dage til et sted de kaldte Sank City. Der var der kun et bjælkehus, som var indrettet til hotel. De lokale tog dem med op i skovene. Der fik de sat numre på deres land og tog tilbage til Seattle, for at få det registreret, så de var nu ejere af så meget land. Jeg græd, da jeg hørte, hvor langt op i bjergene vi skulle. Det var ved en stor flod ved navn Skagit. Den var smuk, men det var der, mine store trængsler begyndte.

Kapitel 2.

Min Peter skulle op og bygge et hus til sin familie. Han måtte rejse 18 miles til fods fra vejen til Hamilton - stedet hvor man gjorde indkøb - og så krydse floden i en kano, han havde lånt af sin nabo, hr. Tompson, der var ungkarl. Der var virkelig mange nybyggere, men de havde alle sammen squaws (indianerkvinde) som hustruer - det var skrækkeligt. Måden han måtte bygge huset på var at fælde et træ og kløve det til bjælker og tømmer. Han tog søm og værktøj med, eftersom der ikke var nogen forretninger deroppe. Indianere fragtede alt op ad floden til tømmerlejerne. Der oppe lastede de med oksespand, og man kunne høre dem i det fjern råbe til okserne. Det lød, som om de sang ekkoet fra bjergene. Der var smukt i bjergene dengang. Min Peter var en god smed, men måtte nu lære at blive tømrer og bygge hus af træ - det var noget af et job. Han var helt alene om det, måtte lave sine måltider over nogle sten under et træ. Jeg beundrede ham for hans mod. Han fik lavet et hus med 2 rum, måtte selv lave dørene, men fik vinduer fragtet op. Sikken et arbejde, stakkels mand. Efter 3 uger var han hjemme igen i Tacoma, og fortalte os alt om det nye hus. Nogle af vores venner syntes, det lød vidunderligt, andre at det måtte være en lade, han havde bygget, og jeg tænkte, at det måtte være forfærdeligt, men jeg stolede på min Peter. Jeg vidste, han kunne lave næsten alt. Der var en hr. Gregerson og hans kone, som boede i samme hus som os, og hans kone blev min bedste veninde. De lejede hele huset af os og købte nogle af møblerne. Vi tog kun 4 stole, komfur og tallerkener med os. Vi måtte rejse med meget lidt, det var vanskeligt at få det derop. Dagen kom, hvor vi skulle rejse, og vores 2 raske drenge glædede sig så meget. John var 10 år og Louis 8. De glædede sig til at klatre i træer, fiske og skyde bjørne. Skoven var fuld af vilde dyr dengang. Jeg var skrækslagen, og bad til Gud, om at han ville passe på os. Og det gav mig fred i sindet. Jeg var taknemmelig for, at min kære Peter havde pionerånden. Så vi tog en damper ved navn Henry Bealy. Den lagde til i Sterling. Derfra måtte vi videre ad landevejen. Der var masser af mennesker der rejste og slog sig ned som nybyggere dengang.

Skovene var smukke - det var begyndelsen af maj 1888 (?). Der var 2 køretøjer, der ventede på os. Der var en familie ved navn Frits. De havde 14 børn, den mindste var 3 år, og så var der vi 4 og kusken. Vi var alle i en vogn. Nogle hang bagpå, nogle gik ved siden af, og når de var trætte, måtte nogle af de andre gå og give dem et lift. Det var sjovt. På den anden vogn var der en mand, der faldt af og brækkede armen. Der var ikke nogen læge, og han måtte vente ved næste stoppested. Jeg ved ikke, hvordan han klarede det. Herefter var stoppestedet Hamilton. Der var et hotel af en slags. Den store familie standsede der for at hvile ud, de skulle længere op i bjergene end os. Næste morgen blev vi læsset på vognen igen, men der var ikke helt så mange, der skulle til vores stop ved navn Boker River. Derfra måtte vi gå hjem, ca. 6 miles. Der var ikke nogen vej mere, men der var folk, der arbejdede på det, så der ville komme en vej næste år. Der var en hr. MacKee, som skulle samme vej, men endnu længere op i bjergene. Han havde en dunk med sig. Han fortalte os masser af ting om indianerne, og hvordan de boede ved floden og fiskede. Jeg var øjne og ører. Jeg var bange for dem. Jeg havde læst nogle frygtelige historier om dem, de kaldte dem rødhuder, som gik nøgne rundt og skalperede hvide mennesker. Jeg havde læst en bog om dem hjemme i Danmark. Nå, da vi havde gået ca. halvdelen af vejen, satte hr. MacKee sig på en stub og vi gjorde det samme. Min

Peter bar et fint ur under armen og meget mere, og vi måtte alle bære noget. MacKee sagde, at vi skulle have en dråbe medicin. Han havde taget en flaske med som medicin. Der var ikke nogen læger og det hjalp engang imellem. Han så på mig og hældte lidt op i en tinkop. Jeg var så træt og tog en mundfuld, og vi fik alle noget at drikke. Det gjorde godt. Vi bragte ikke noget med os, men ønskede, at vi ikke fik brug for medicin. Men den tid kom, hvor vi kunne købe det deroppe. Vi kom nu til hr. Tompsons hus. Han havde en gyngestol. Jeg satte mig og hvilede og faldt i søvn i en time. Så havde hr. Tompson middagen klar og det smagte så godt. Vi fik bacon, kartofler, syltede tomater, han selv havde syltet, dejligt brød han havde bagt og god kaffe. Jeg følte mig som ny igen, og jeg kunne se det hus, min Peter havde bygget på den anden side af floden, mellem de smukke træer, og mine drenge fortalte mig, at de havde været nede ved floden og set kanoen, vi skulle sejle over i. Peter havde fortalt mig, at vi kunne blive hos hr. Thomsen den sommer, og få halvdelen af, hvad han havde plantet. Der var en stor have og kartofler, og en stor mark med hø og en ko, som gav masser af mælk. Det var godt, da vi ikke havde ryddet noget land, og vores hr. Tompson ville arbejde i tømmerlejren den sommer. Det var godt for os. Vi kunne tage over floden og arbejde og rydde land, bygge en lade og få tingene ordnet i vores nye hus.

Et par dage senere sagde Peter, at jeg skulle komme over på den anden side af floden og inspicere mit hus. Jeg kom ned til floden, men hvilken stor flod, og den steg. Det gjorde mig bange, og en kano var bare som en hul træstamme, og jeg følte, at jeg ikke kunne komme over på den anden side, men jeg havde min Peter og vores kære drenge med mig. Vi ville alle drukne sammen. Vi kom over, og det gik let. Jeg så mit nye hus. Jeg vidste, at min Peter var dygtig - havde bygget et dejligt hus ud af et træ - med tagspåner og alting. Hvordan havde han dog gjort det? Det var det pæneste hus jeg havde set oppe i skovene. Tompsons hus var bygget af bjælker. Det havde plankegulv. Men mit hus var bygget af brædder. Jeg fortalte min Peter, jeg syntes det var smukt. Vi fik indianerne til at bringe vores komfur og møbler derop. Peter lavede et bord og et skab til vores tallerkener og senge af det samme træ - det havde været et stort træ. Vi var alle lykkelige. Drengene kunne lide at fiske, men jeg ville ikke give dem lov - kun når vi alle var med. Nå, vi måtte hjem til Tompson igen. Det var ikke let. Det var hårdt at ro op ad floden et stykke og så flyde over til den anden side. De lærte mig at sidde bagi og styre kanoen med en åre. Min Peter havde en stor stang at arbejde med. Jeg blev helt god til at krydse den flod. Vi kan masser af ting, hvis vi skal.

Vi fik alle travlt med at få høet i laden. Så ville vi have nogle køer og vi besluttede, at jeg skulle tage til Tacoma igen. Vi havde 200 dollars stående i banken. Jeg måtte tage ned ad floden med nogle indianere i kano. Peter mente, at der var en hel familie med squaws, der skulle af sted, men der kom kun 2 indianerdrenge. Jeg var næsten for bange til at tage af sted. Vi kendte en af dem, så jeg sagde, at Gud vil passé på os. Det var hårdt at tage af sted fra mine drenge i 2 uger. Nå, da vi så rundede et hjørne på floden, tog indianerne en flaske whisky frem og begyndte at drikke, synge og råbe som vilde, og jeg ønskede, at jeg var på land. Det blæste kraftigt, så de skulle padle, men de lod den bare drive ned ad strømmen. De skulle tage mig ned til Sterling, hvor damperen var, som skulle sejle mig til Seattle. Da klokken var 7, var jeg så bange for ikke at nå damperen. Det var skrækkeligt. De sad i bagenden af kanoen og råbte, at de var borgere i de forenede stater. Det fik mit blod til at fryse at høre på dem. Jeg bad dem om at sætte mig i land, da jeg så et hus. Men de sagde, vi skulle til Sterling, som jeg havde betalt for. Men jeg sagde til dem, at hvis de satte mig i land, ville jeg betale dem. Det var ved at blive mørkt, og jeg vidste, vi kom for sent til damperen. Jeg kunne se et lille hus ikke langt derfra, så de satte kanoen på land og steg ud i vandet og skræmte mig igen. De var bange for, at jeg ikke ville betale dem. Jeg havde pengene klar til dem, og var glad for at føle land under mine fødder igen. Jeg vidste ikke, hvor jeg var, om jeg var i nærheden af Sterling eller ej. Jeg gik op til det lille hus og fandt ud af, at jeg var 2 miles fra Layman og 10 miles

fra Sterling, så jeg hyrede en dreng til at følge mig til Layman. Der var et hotel der. Jeg var kommet for sent til damperen, og næste morgen måtte jeg med diligence til en by ved navn Laconner, hvor jeg kom med damperen til Seattle, men ak og ve, næsten hele Seattle var nedbrændt 2 dage før. Det var nat, da jeg ankom, og jeg hyrede en vogn for at komme hen til et hotel, men de var alle fuldt belagt, så jeg blev kørt ud af Seattle til et gæstehus. Der var 2 store senge i værelset. Jeg kunne ikke låse døren. Jeg var bange for, at nogen skulle komme ind i værelset, så jeg stablede alt muligt op foran døren. Jeg var så træt, men kunne ikke sove. Jeg svor da, at jeg ikke ville rejse uden min Peter mere.

Jeg nåede så frem til Tacoma og boede hos vores venner i 1 uge. Jeg fik pengene og begav mig ud på hjemrejsen med damper op til Laconner igen. Der mødtes jeg med min Peter, gudskelov. Vi tog rundt og købte 4 køer med små kalve. Min Peter forsøgte at hyre en mand til at drive dem hjem til os, men kunne ikke finde nogen. De sagde, det var for langt væk, så vi besluttede, at det ikke var værre at gå efter køerne end at sidde i diligencen med veje i dårlig stand. Der var omkring 50 miles hjem. Det tog 3 dage. De små kalve kunne ikke gå mere end 15 miles om dagen. De fik mælk fra køerne. Vi mødte ikke mange, der kunne genere os på vejen. Vi sov på hoteller og havde køerne på græs. De sagde, jeg var den første hvide kvinde, der havde rejst så langt, og jeg tror den eneste, men jeg måtte gøre det bedste, jeg kunne. Mine små drenge var hos vores naboer, 2 ældre mennesker. Vi fandt alting i orden, og vi var glade for køerne og kalvene. Jeg var ikke så ensom nu. Jeg fik travlt med at lave masser af smør, solgte til lejrene og tiden gik og det blev efterår. Vi skulle stakke hø og sejle over i kanoen og svømme køerne over- og få kartofler og det hele over. Det kom i orden før 1. november. Omkring den 16. stod floden op over sine bredder. Det gjorde mig bange. Vores hus var bygget på flodbredden. Den vinter var kold som østpå. Folk sagde, det var den hårdeste vinter. Floden frøs næsten til og der faldt 3 fod sne. Det var godt vi havde mælk og kød og grønsager. Det værste var, at drengene ikke kunne komme i skole. De var startet i Tacoma om sommeren og havde gået der i 4 måneder. De skulle gå 3 miles, men lærte noget. Jeg var bange for at lade dem gå gennem skoven på grund af de vilde dyr, bjørnene og alle kattene, det gjorde mig nervøs. De smukke dyr, de kom så tæt på os, og vi fik masser af kød fra dem. Jeg glemmer aldrig den første bjørn. min Peter skød. Han sagde jeg skulle gå ud og se. Den lignede en mand, som den lå der på ryggen. De store træer så flotte ud, men at rydde land og fælde dem var hårdt arbejde.

Familien Kirsten og Peter Larsens selvbygger hus ved Skagit floden.

Næste sommer fik vi en lille dreng den 15. august. Der var ingen læge inden for 30 miles, så Mrs. Miller, vores nabo, hjalp, og min veninde fra Tacoma, og Gud passede på os. Vi var en rigtig familie nu. Vores 2 drenge begyndte at være til stor hjælp for os. Så bragte en ovre fra den anden side af bjergene os en hest og fik en ko igen. Det blev en af de bedste heste, vi nogensinde havde købt. Vi elskede den. Vi kunne alle komme op og ride nu. Vi havde ikke nogen vej på den side af floden, og ingen færge til at krydse over på. Det var pionerliv. Vores lille baby voksede og vi elskede ham alle. Vores papa blev sund og stærk derude i ødemarken og bjergene.

Næste sommer, da Cleveland blev præsident [1893], blev det skrækkelige tider. Banker krakkede og der var ikke noget arbejde at få. Alt stod stille. Tømmerlejren lukkede. Alt vores tøj var slidt, vi kunne ikke få sko eller tobak, så vores papa såede frø for selv at lave sin tobak. Det voksede og fik så store blade, at vi fik tønner fulde af det. Han lavede træsko og satte læderet fra gamle sko på dem. Det blev der noget fint fodtøj ud af.

Nå, tiden gik og vi kom over de dårlige tider. Vores veninde kom op og boede hos os. Hun var blevet skilt fra sin mand i Tacoma. Han gad ikke arbejde og forsørge hende og deres lille pige på 3 år. Hun fik arbejde her omkring, og ikke lang tid efter blev hun gift med vores nabo, Hr. Tompson, ovre på den anden side af floden. Hun fik et godt hjem, og det var jeg taknemmelig for. Hun havde været igennem så meget i sit første ægteskab. Det var en stor glæde for os at have hende som nabo. Vi satte bare et flag op, hvis vi ville have dem over. Så tog jeg kanoen og sejlede hende over. Jeg styrede og hun stagede, og vi sang sange fra vores gamle Danmark. Hun var også fra Danmark. Det var dejlige tider. Vi var så lykkelige med vores familier. To år senere fødte Mrs. Tompson en lille dreng. Jeg tog over og hjalp hende. Hun havde ikke nogen læge. Vi troede på Gud, han hjalp os altid. 3 måneder senere fik jeg en lille dreng, og så kom hun og hjalp mig. Vi havde nu 4 drenge. De to store var bestemt en stor hjælp for os. Vi arbejdede hårdt, men vi var aldrig syge, nu hvor tingene var faldet mere på plads. Der var skolegang 4 måneder om sommeren. Det var for farligt at gå gennem skoven på en sti om vinteren. Der var ikke nogen vej endnu. Alt syntes at lykkes og den 4. juli fik vi endnu en lille dreng og damen fra vores hotel sendte noget øl, og vi fejrede det rigtigt. Tænk engang 5 børn. Der var meget at lave for mig - mad, vask, men vi var alle lykkelige. Somme tider var der dårligt mad nok, mange gange måtte vi lave kaffe af ristede ærter. Vi købte ikke på regning. Vi havde plantet frugttræer og de begyndte at bære frugt. Det var skønt at få det frisk.

Fire år efter den store oversvømmelse var Peter startet på et nyt større hus, men havde ikke bygget det helt færdigt, da vi flyttede derop, på en højere grund den sommer. Og vi var heldige. Floden tog vores gamle hus, og hvad der var i kælderen. Vandet kom ind i vores lade, og ødelagde vores hø og vores forråd. Vi var taknemmelige over at være i vores nye hus højere oppe. Vores Peter og drengene fik travlt med at gøre det færdigt indvendigt. Vi fik noget ahornmel fra møllen, der var startet oppe ad floden. Melet var smukt og hvidt, men svært at holde hvidt. Næste år fik vi endnu en dreng - stor og stærk, som engang skulle hjælpe på gården. Det gik bedre med landet. Staten lavede veje til os. Vores Peter var vej-supervisor i mange år. Det hjalp, at vi fik nogle ekstra penge. Vores ældste dreng fik en kontrakt på at bringe post ud i staten til hest. Vi købte flere heste og kvæg og det gav mig meget mere arbejde. Jeg begyndte at beklage mig. Jeg havde det ikke rigtig godt mere, for meget arbejde. De små drenge hjalp mig meget derhjemme. De var lige så gode som piger. Vi fik nye naboer, en skotte og hans kone. Hun var en sød dame og blev min gode veninde. De havde 3 små piger. Vi var ikke ensomme mere. Vores Peter lavede smedearbejde rundt på landet, lærte masser af mennesker at kende. Før den store oversvømmelse, var man begyndt at bygge en by ved navn Sank - 3 miles oppe ad floden. Der var 2 forretninger, 1 avis, 2 hoteller og en savemølle, og

der kom en damper fra Seattle 3 gange om ugen for at levere alt, hvad vi havde brug for. Men floden tog det meste af det med. Vi kunne se huse sejle forbi os og alt la i ruiner. Derefter kom branden og brændte resten. Manden, der ejede jorden, begyndte at dyrke den. Det var det sidste af vores store by, som aldrig blev til noget igen. Nå, det var gode tider i landet. Jernbanen kom, så vi kunne rejse. Tækkespån-værker blev bygget og gav masser af arbejde. Vi havde meget cedertræ på vores grund, så drengene lavede træ-nagler og tjente penge ved det. En gang havde vi masser og solgte dem til et værk nede ad floden. Vi hyrede et par mænd til at køre dem derned, men den velsignede flod flød over igen, og vores nagler endte i havet. Nå, vi måtte tage det som det kom og prøve igen.

Skuffelser er der mange af i livet, hvis vi tæller dem. Vi tog en lille pige på 13 år til os. Hendes mor var død. Jeg troede jeg kunne have lidt hjælp i hende, men fandt ud af, at det bare gav mig mere arbejde. Hun blev hos os til hun var 18. Jeg var glad for hende, men hun blev gift. I mellemtiden fik vi endnu en lille dreng. Han var vores store glæde. Vi forkælede ham alle. De store drenge bragte alt muligt med hjem til ham. Vi havde råd til at købe ting nu, som de andre drenge aldrig havde fået. Efter denne fødsel gik det tilbage med mit helbred, og jeg kunne ikke klare arbejdet derhjemme. Vi hyrede piger til at hjælpe mig. Lægen sagde, jeg skulle hvile, så vores papa og drengene besluttede at sende mig hjem til Danmark for at besøge min moder. Min kære far havde været død i flere år. 2 brødre boede hjemme endnu. Jeg var ellevild over at skulle se min mor. Hun var 80 år på det tidspunkt [1908]. Det var noget af et job at blive klar, nyt tøj, bruge penge og fa en husholderske til min store familie. Der var 7 drenge. 9 i familien. Vi fik en ældre pige jeg kendte, og jeg tog min yngste på 5 med mig. Da det kom til stykket var det skrækkeligt at tage afsked med dem, men Gud passede på os alle.

Den 26. maj tog min lille Peter og jeg af sted på vores rejse tilbage til del gamle land. Det tog os 5 dage med tog til New York og 12 dage på havet. Alt gik fint, og jeg fik det bedre på skibet. Det var som at bo på et fint hotel. Hvor var det forskelligt fra den gang vi sejlede over. Det var 26 år siden. at jeg sidst havde set min mor, men hun havde det helt godt. Hun kunne gå omkring med os og besøge gamle venner, hun havde der. Hun havde sine 3 værelser for sig selv på den gamle gård, hos min ældste bror. Jeg havde troet, det ville være dejligt at komme hjem igen, men jeg havde sådan en ensomhedsfølelse i familien. Jeg var så fjernt fra dem, og lille Peter kunne ikke tale med dem. Han ville hele tiden hjem. Alt var så forskelligt fra det derhjemme. Jeg var glad for, at min kære mor havde det så godt, og vi havde det dejligt sammen. Gud var god. Jeg ventede hver dag på brev hjemmefra. Det tog 1 måned, før jeg fik det første brev. Jeg var ensom, men mit helbred blev bedre.

Så kom den dag, hvor vi skulle rejse til Amerika igen. Det var dejligt at tænke på - at vi skulle rejse. Vi rejste med det samme skib tilbage. Vi havde billet til 2. klasse. Der var skønt på skibet. Jeg badede og madede min lille Peter. Han var lykkelig over at han skulle hjem. Det var godt vejr hele vejen. Vi skulle være hjemme 1. september, før skolen startede. Vores drenge havde kontrakt på at ledsage børnene på vores vej i skole. Vi blev 2 dage i Chicago, hos min svoger, men jeg savnede min søster. Hun og hendes 2 små piger var døde for 20 år siden, og han havde giftet sig igen og havde en familie med 4 børn. De sørgede godt for os, og jeg besøgte nogle af mine venner, men 20 år gør os til fremmede, så vi begav os på det sidste stykke vej hjem

Alle havde det godt derhjemme, og det havde jeg også. Vi måtte lade husholdersken rejse. Den rejse havde kostet os omkring 700 dollars, men penge er ikke alt. Jeg havde fået kræfter til at lave husligt arbejde igen. Vores 2 ældste drenge blev jernbanearbejdere, lokomotivfører og brandmand og tjente gode penge. De yngste havde travlt på gården med at hjælpe, og gå i skole. Lille Peter begyndte i

skolen det efterår. Den ældste af drengene, der var født på gården den 16.juni, blev sendt på handelsskole i Everett. 80 miles hjemmefra. Det gjorde ondt at sende ham (Elmer) væk. Senere tog Harry ~ vores 4. juli barn - til Seattle på ingeniørskole for at lære el-arbejde, og så var de alle borte. Til sidste blev hestene for langsomme og vi fik en bil, og der kom en færge i nærheden af os, så vi kunne krydse floden. Det gav mig flere bekymringer. Drengene tog piger med ud og køre og kom sent hjem, og jeg ønskede de gamle fredelige pionerdage tilbage
Jeg havde altid holdt fødselsdagsselskab for drengene. Det var vores eneste morskab. Det skulle være store selskaber, og drengene og pigerne bragte masser af sjov til huset.

Vores ældste dreng, som var ved jernbanen, blev gift og forlod jernbanen, og slog sig ned på en gård 1 1/2 mile fra os, så vi fik mere selskab og fik mere at lave. Den næste dreng blev gift, men blev ved jernbanen og slog sig ned i Everett. Marius, som tog på handelsskole i Everett giftede sig og blev boende i Everett. Så brød krigen ud(verdenskrigen 1914-18) og vores dreng lod sig indskrive, han ville flyve. Jeg var ulykkelig. Jeg skrev til ham og sagde, at jeg overlod ham i Guds varetægt, at han skulle holde fast og ikke falde ud. Han var i Frankrig i 22 måneder og kom hjem uden en skramme. Vores søn Harry lod sig indskrive i flåden. Han kom kun til Breserton (?) i 9 måneder. Vi havde Niels og Peter derhjemme nu. Da drengene kom hjem fra krigen, var der glæde og selskaber.

Nu er drengene store og jeg er bare deres lille "Mothers Fedet", men de må passe på mig endnu - ho, ho, siger de. Vi er en lykkelig familie.

Arbejdet måtte gå videre på gården. For nogle år siden byggede papa og en af drengene et stort vandhjul, for at skaffe elektricitet. De lavede en "tressing machine" (spole til elektricitet?) som kunne slibe ploven. Så en dag kom drengene med en olielampe. Så kunne vi se til at sy og læse om aftenen. Det var en stor forbedring. Vi fik linoleumsgulve. Nu skulle jeg ikke ligge ned og skrubbe gulvene, og papa fik lagt vand ind i huset for nogle år siden. Det var en forskel fra mine pionerdage, men jeg elskede dem, de var fredelige, nu var der så travlt, og jeg havde det ikke godt. Lægerne sagde, at jeg havde galdesten, som havde været der længe. Jeg skulle opereres inden så længe. Jeg var bange. De tog mig til Everett til hospitalet der. De skar i mig og tog 47 galdesten ud, men lægen sagde, at jeg var stærk og sund, så jeg kom over det. Efter jeg kom ud fra hospitalet, hvilede jeg ud hos min søn i Everett. Hans kone var så sød mod mig. Jeg fik snart kræfter igen. Fik en pige med hjem til at gøre arbejdet. Sådan gik 3 år. Så fik jeg influenza. Jeg var dødssyg og de tog mig til Everett igen, men jeg kunne ikke komme over det, så min kære mand købte os et hus i Everett ved siden af vores sønner, og vores dreng.

Elmer købte gården. Jeg kunne slet ikke lave noget og måtte opereres igen. Vores yngste søn Peter kom i gymnasiet der. Sikke en forskel fra de andre drenge. De fik så lidt skolegang, men klarede sig alligevel godt. De fik alle en sund fornuft til at klare sig selv. Pionerlivet er en god skole. Man lærer at hjælpe sig selv. Efter vi kom til byen begyndte drengene at kalde papa "Daddy", så det måtte jeg også gøre i nogle år. Daddy tog op til gården for at hjælpe. Han brød sig ikke om at være i byen. Der var ikke noget for ham at lave. Vi havde en lille have, som han passede.

En af vores drenge kom til at arbejde med tømmer, og vores Daddy ville derhen for at lave smedearbejde, men det må have været for hårdt for ham. Han fik problemer med hjertet. Han var hjemme i Everett i 2 år og vi havde en dejlig tid, besøgte børnene sammen. De havde alle søde koner, som var så søde mod os. Til sidst blev han svagere og svagere og døde uden at lide - den bedste mand, der nogensinde har levet.

Vi fejrede guldbryllup for 3 år siden. Alle vores *børn* og børnebørn var der. Han fik den pæneste begravelse. 6 af hans drenge bar ham ud, og Peter var hos mig. Det var hjerteknusende, men vi var blevet medlemmer af den Spirituelle Kirke, så vi tror på, at sjælen bliver hernelde og kan tale til os, og jeg ved, at jeg har hørte hans stemme 3 gange, hvor han fortalte hvad jeg skulle gøre. Han blev kremeret, og jeg tog hans aske med op til gården og begravede den under et stort træ, som vi plejede at sidde under for at planlægge vores fremtid, og der vil jeg også hvile, når Gud kalder mig hjem. Han blev 76 år.

Jeg lever videre. Jeg er rastløs og ensom, men jeg har mine børn omkring mig. De elsker at få besøg af mig. Jeg bliver 72 næste gang og jeg takker vores Gud for alle de gode ting, han har gjort for os. Min kære ven Mrs. Tompsom kommer en dag og besøger mig, og jeg skal besøge hende, og tale om vores pionerdage, hvor sjovt vi havde det og de gode tider. Hun er 73 nu, og vi var i byen sammen og besøgte Simone. Og Gud vil passe på os og vore børn. Hun bor stadig i det gamle bjælkehus, hvor jeg fik min første middag, og jeg var så træt, at jeg faldt i Søvn, mens jeg spiste. □

[Skrevet ca. 1931)

Kirsten Marie dør 1936 78 år.

Oversat fra engelsk af Ulla Vonger, februar 1999

Peter Nissen Larsens hjem. Hessellundvej 9.
Foto. 1956. Fra øst.

Marta Christine og Peter Hengestegs hus i
Portland Oregon U.S A.

Forord og indsættelse af billeder og små rettelser er foretaget af Vagn Olesen. februar 2002.
Billeder er fra Gørding Sognearkiv.